

PRAKTISKĀ KONFERENCE
"VAI JAUNAIS FINANSĒŠANAS
MODELIS SEKMĒS AUGSTĀKĀS
IZGLĪTĪBAS MODERNIZĀCIJU
LATVIJĀ?"

NO VISPĀRĪGĀ UZ SPECIFISKO

E. TEIRUMNIEKS

METAFORISKS JAUNAIS FINANSĒŠANAS MODELIS

3. Pīlārs
2. Pīlār
1. Pīšārs
?????

10/29/2015

???? – JAUTĀJUMI JAUNĀ FINANSĒŠANAS MODEĻA IEVIEŠANAI

Šobrīd – augstākā izglītība tiek finansēta “zem iztikas minimuma”:

- 2009.-2013.g. zinātnes bāzes finansējums tika izmaksāts 25-27% apmērā no tiesību aktos noteiktā;
- Netiek pildīts 2006.gada 12.decembra MK noteikumu Nr. 994 "Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem" 27.punktā paredzētais par ikgadēju studiju izmaksu koeficienta paaugstinājumu;
- Netiek pildīts Augstskolu likuma 78.pantā noteiktais par ikgadēju finansējuma pieaugumu valsts augstskolās;
- Korelācija starp minimālās algas paaugstināšanu valstī un attīstībai atvēlamo līdzekļu proporcionālu samazināšanos AII (studiju vietas bāzes izmaksas kopš strauja samazinājuma 2009.gadā nemainījās, bet minimālā darba alga tika palielināta vairākas reizes, kas nozīmē, ka mazāk paliek naudas citiem izdevumiem, tai skaitā attīstībai).

skaitis
10/29/2015

1. PĪLĀRA PROBLĒMJAUTĀJUMI

Mācību un zinātnisko pienākumu sinerģiju akadēmiskā personāla slodzē traucē:

- Atšķirīgā studiju gada (septembris – jūnijs) un finansēšanas gada (janvāris – decembris) izpratne;
- Nesamērotais atalgojums par mācību un zinātnisko darbu (vienas zinātniskā personāla vienības (pilna darba laika ekvivalenta izteiksmē) bāzes atalgojums mēnesī, kas atbilst 50 % no profesora zemākās mēneša darba algas likmes (2013.gada 12.novembra MK noteikumi Nr. 1316 „Kārtība, kādā aprēķina un piešķir bāzes finansējumu zinātniskajām institūcijām”);
- Profesoru, asoc.profesoru un docentu zinātniskā darba neiekļaušana zinātnes bāzes finansējuma aprēķinā;
- Akadēmiskā personāla nemainīgi zems atalgojums salīdzinājumā ar citu izglītības līmeņu pedagoģiskajiem darbiniekiem;
- Akadēmiskā personāla slodzes apjoms (600 – 1000 stundas) ir nesamērīgi liels salīdzinājumā ar citām ES

10/29/2015

1. PĪLĀRA PROBLĒMJAUTĀJUMI

Studiju vietu plānošanas pēc darba tirgus pieprasījuma vietā vajadzētu uzsvērt studiju vietu skaita plānošanu saskaņā ar sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām, akcentējot ne tikai darba tirgu, bet arī stratēģiskas nacionālās identitātes izpēti, saglabāšanu un uzturēšanas jautājumus, t.sk. ģeopolitiskos.

DARBA TIRGUS PIEPRASĪJUMS UN REZULTĀTS

- NVA informācija par darba tirgus pieprasījumu 2015.g. :

BEZDARBA STATISTIKA 2015. (NVA)

Reģistrēto bezdarbnieku skaits ar augstāko izglītību sadalījumā pa profesiju grupām 2015.gada 31.janvārī

Izglītības profesijas nosaukums	Bezdarbnieku skaits	% no kopskaita	Salīdz.ar 31.12.2014. %punktos
EKONOMISTS	1772	14,2	→ 0,0
<u>INŽENIERIS (Būvinženieri, Elektroinženieri, mehānikas, elektronikas utt.)</u>	1524	12,2	↑ 0,1
DIREKTORS /VADĪTĀJS (uzņēmumu, struktūrvienību, nodaļu utt.)	1352	10,8	→ 0,0
<u>SKOLOTĀJS (vispārējās vidējās izglītības, profesionālās izglītības, pamatskolas, pirmsskolas utt).</u>	1184	9,5	↓ -0,4
SPECIĀLISTI (sabiedrisko attiecību, personāla, loģistikas, vides aizsardzības, dizaina, banku utt.)	738	5,9	→ 0,0
JURISTS	611	4,9	→ 0,0
GRĀMATVEDIS	310	2,5	↑ 0,1
UZŅĒMĒJDARBĪBAS (KOMERCDARBĪBAS) SPECIĀLISTS	283	2,3	↑ 0,1
FILOLOGS	267	2,1	↓ -0,1
TEHNOLOGS (pārtikas un dzērienu, šūšanas, tekstilmateriālu, kokapstrādes utt.)	244	2,0	↑ 0,1

Sk. pieprasījumu iepr. slaidā

2. PĪLĀRA PROBLĒMJAUTĀJUMI

- ✓ Draudīgais *expost* kritērijs – absolventu skaits noteiktā jomā – var negatīvi ietekmēt kvalitāti, jo lielākais atbirums ir tieši STEM jomās, kur studijas ir komplicētākas;
- ✓ Nozares pētniecības pasūtījumi;
- ✓ “Reģionālais koeficients” – ieguvumi un zaudējumi?

BUDŽETA VIETU PIEŠĶIRŠANAS PRINCIPI 2016.G.

- 1. Atbilstība tautsaimniecības attīstības vajadzībām:** pakāpeniski tiek palielināts valsts budžeta vietu skaits STEM jomās (zinātne, tehnoloģijas, inženierzinātnes un matemātika un informācijas tehnoloģijas), tādējādi salāgojot izglītības piedāvājumu ar darba tirgus pieprasījumu, atbilstoši vidēja termiņa darba tirgus attīstības prognozēm.
- 2. Augstskolu stratēģiskās specializācijas princips:** studiju programmas pakāpeniski tiek konsolidētas augstskolu specializācijas jomās, kas izriet no augstskolu studiju un pētniecības profila.
- 3. Valsts budžeta līdzekļu efektīva ieguldījuma princips:** tiek noteikts minimālais kopējais studējošo skaits bakalaura un maģistra studiju programmās, kas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem. 2016.gadā minimālais skaits ir 15 studējošie maģistra programmās un 30 studējošie bakalaura programmās (visos programmasursos kopā). Izņēmumi pieļaujami, ja 1) studiju programma ir jauna, tajā vēl nav studējošie visos studiju gados; 2) studiju programma ir unikāla valsts vai reģionam specifiskā kontekstā; 3) izņēmuma gadījumā, programmu ir paredzēts slēgt, netiek uzņemti jauni studējošie. **Sliekšnis pakāpeniski (3 līdz 4) gadu laikā paaugstināsies līdz min. 30 studējošiem maģistra un 60 studējošiem bakalaura programmās (visosursos).**

- Policentriskā attīstība
- Darba vietu prognozes reģionālā griezumā
- Pašvaldību un uzņēmēju iesaiste studiju popularizēšanā
- Informētība par studiju iespējām

10/29/2015

PALDIES PAR UZMANĪBU!

10/29/2015